

«Бекітемін»
«Дарын» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ФИНАНСЫНЫҢ МАКСАТЫНДА БІЛІМ БЕРЕТІН
МЕКТЕПТЕРДІҢ БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫНЫҢ АРАСЫНДА
Т. Нұркешов
2021 ж.

Жалпы білім беретін мектептердің білім алушыларының арасында Республикалық Абай оқуларын өткізу Ережесі

Жалпы ережелер

1. Осы Ереже «Білім беру туралы» Қазақстан Республикасының заңына, Қазақстан Республикасының 2020-2025 жылдарға арналған білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасына сәйкес және жалпы білім беретін мектеп оқушылары арасындағы Республикалық Абай оқуларының (бұдан эрі – Абай оқулары) мақсаты мен міндеттерін, ұйымдастырушылық-әдістемелік қызметінің қамсыздандырылуын, өткізу мен қаржыландыру тәртібін, қатысуын және женімпаздары мен жүлдегерлерін анықтау тәртібін белгілейді.

2. Абай оқуларының ұйымдастырушысы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Дарын» республикалық ғылыми-практикалық орталығы (бұдан эрі – «Дарын» РЕСПО) болып табылады.

3. Абай оқуларының негізгі мақсаты қазақ халқының әдеби мұраларын дәріптеу, мектеп оқушыларының классикалық әдебиеттерді оқуға деген қызығушылықтарын арттыру.

4. Абай оқуларының негізгі міндеттері Абай және Шекерім шығармаларындағы эстетикалық талғам мен тұлғалық қасиетті насиҳаттау, ұлылар поэзиясына, ұлттың рухани мұрасына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

Абай оқуларының қатысушылары

1. Абай оқуларының қатысушылары білім беру ұйымдарының барлық типтері мен түрлерінің 8-11(12) сынып оқушылары болып табылады. Республикалық қорытынды кезеңіне облыстық кезеңің женімпаздары мен жүлдегерлері қатыса алады. Әр командада 6 оқушы (әр номинацияға – 1 оқушы) және 1 жетекші болуы тиіс. Абай оқулары – қазақ тілінде жүргізіледі.

2. Қатысушылардың жетекшілері Абай оқуларын өткізу уақытында, келген сэттен бастап өтетін орынға дейін, оны өткізу мерзімі және кейін түрғылықты орнына жеткізілгенге дейін қатысушылар үшін толық жауапты. Жетекшілер білім ұйымдарының шешімімен тағайындалады.

Абай оқуларын ұйымдастыру және өткізу тәртібі

I. Абай оқулары 6 номинация бойынша өткізіледі:

1. «**Өлең – сөздің патшасы, сөз сарасы**» номинациясы – Абай өлеңдерін жатқа оқу конкурсы. Қазылар алқасы бұл номинацияда оқушы жатқа білетін Абай шығармаларының санына байланысты бағалайды.

2. «**Абайдың қара сөздері**» номинациясы бойынша Абай қарасөздерін жатқа, мәнерлеп оқу. Бұл номинация бойынша Абай қарасөздерін толық білуі бойынша бағаланады.

3. «**Абайдың ақын шекірттерінің шығармалары**» номинациясы бойынша Шәкерім Құдайбердіұлы, Ақылбай Абайұлы, Мағауия Абайұлы шығармаларын жатқа оқу. Бұл номинация бойынша шығарма мәтіндерін жатқа, мәнерлеп айтуы, толық білуі бойынша бағаланады.

4. «**Көңілім әнді ұғады**» номинациясы – оқушының Абай және Шәкірім әндері мен күйлерін орындау шеберлігі бағаланады.

5. «**Жүйріктен жүйрік озар жарысқанда**» номинациясы – оқушылардың өз шығармалары (поэзиялық) бағаланады.

6. «**Ұлылар әлемі**» Абай мен Шәкірімнің шығармашылығына, рухани болмысына қатысты тақырыпқа (ұсынылған тақырыптардан таңдау) эссе жазу.

Қатысушының теориялық білімін, шығармашылық қабілетін тексеру мақсатында эссе жұмысы бойынша арнайы 3 тақырып ұсынылады. Оқушы бір тақырыпты таңдағанда 1 сағат 30 минут көлемінде эссе жазып тапсырады.

II. Абай оқулары 3 кезеңде өткізіледі:

1 кезең – аудандық (қалалық) білім басқармаларымен өткізіледі;

2 кезең – облыстық, Нұр-Сұлтан, Алматы, Шымкент қалалаларының білім басқарамаларымен, республикалық білім беру үйымдарымен, ДББҰ «Назарбаев Зияткерлік мектептерімен» өткізіледі;

3 кезең – республикалық, қорытынды. Абай оқуларының қорытынды кезеңіне әр номинация бойынша 1 қатысушыдан құралған команда қатыса алады, яғни бір командада 6 оқушы болуы туіс.

Абай оқуларын өткізу барысын қадағалау және үйымдастыру жұмысының дайындығын іске асыру үшін үйымдастыру комитеті құрылады.

Үйымдастыру комитеті Абай оқуларының қорытынды кезеңінің өткізілу орнын белгілеп, дайындық жұмыстарын жүргізуде тікелей басшылық етеді, қазылар алқасының құрамын, қатысушылардың тізімін, конкурстың өткізу бағдарламасын бекітіп, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттайды.

Қазылар алқасының құрамына жоғарғы оқу орнының ғалымдары, білім беру үйымдарының білікті мұғалімдері, жазушы, журналистер кіреді.

Қазылар алқасы қатысушылардың білімі мен өнерін бағалайды, үйымдастыру және өткізу барысындағы мәселелерді талқылайды, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді анықтайды.

Абай оқуларын өткізу туралы ақпараттық хат және өткізілу Ережесі www.daryn.kz сайтында орналастырылады.

Абай оқуларының қорытынды кезеңіне тіркелу және қатысуы жөнінде сұраныс хатты облыстық, Нұр-Сұлтан, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары, РББҰ, «Назарбаев зияткерлік мектептері» ДББҰ хатарқылы үйымдастыру комитетіне конкурстың өткізілуіне 20 күн қалғанға дейін жіберу қажет.

Ұйымдастыру комитетінің мекенжайы: индекс Z05K5K8, Нұр-Сұлтан қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 8, Алтын Орда Бизнес орталығы, 207 каб., тел: +7(7172) 57-01-60, e-mail: info@daryn.kz.

Корытындылау және марапаттау

1. Абай оқуларының жеңімпаздары мен жүлдегерлері әрбір номинация бойынша қатысушылардың жалпы санының 45% пайзын құрайды.

2. Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігінің I, II, III дәрежелі дипломдарымен, дәрежеге сәйкес медальдарымен және бағалы сыйлықтарымен, сонымен қатар «Дарын» РЕПО-ның номинация бойынша дипломдарымен, грамоталарымен марапатталады. I, II және III дәрежелі дипломдардың саны келесі пропорция бойынша анықталады: жеңімпаздардың 50%-ы III дәрежелі дипломдармен, 30%-ы II дәрежелі дипломдармен, 20%-ы I дәрежелі дипломдармен марапатталады.

3. Абай оқуларына жеңімпаздар мен жүлдегерлер дайындаған мұғалімдер «Дарын» РЕПО грамоталарымен марапатталады.

4. Барлық қатысушылар мен жетекші мұғалімдерге қатысқаны үшін сертификаттар беріледі.

Қаржыландыру

5. Абай оқулары бекітілген сметаға сәйкес қаржыландырылады.